

Írók a könyvtárban

Az idei ünnepi könyvhét országos vidéki megnyitója május 28-án lesz Békéscsabán. A beszédet Garai Gábor Kossuth-díjas költő, a Magyar Írók Szövetségének főtitkára mondja.

Szegeden két nappal később kezdődik az eseménysorozat. Délután a Móra Ferenc múzeum kupolacsarnokában Sík Csaba irodalomtörténész nyitja meg Tavasz Noémi kiállítását, melyen a művész új Ady-sorozata látható.

Este a Juhász Gyula művelődési központban Körkép '77 címmel rendeznek irodalmi estet. Az íróvendégek: Csúrka István, Dobai Péter, Kolozsvári Grandpierre Emil és Rákossy Gergely. A bevezetőt itt is Sík Csaba mondja.

Harmadikára ismét utca épül az utcában; könyvtár lesz a Kárász utcából, ahogyan ez már szokás. A pavilonokban a most megjelent könyvek szerzői dedikálják műveiket.

A könyvhéten egész sor író lesz Szeged és a megye vendége. Bárány Tamás, Fehér Klára, Nemes Nagy Ágnes, Lengyel Balázs, Csörsz István, Ördög Szilveszter, Bor Ambrus, Csalog Zsolt és Császár István találkozók olvasóival. Szeged írói közül Dér Endre, Annus József, Mocsár Gábor, Tóth Béla, Bakó István és Simai Mihály vesz részt irodalmi esten. A Tömörkény és a Radnóti gimnáziumban több rendkívüli irodalomóra lesz. Munkás-író találkozót rendeznek a többi között a Szegedi Kenderfonógyárban, a Textilművekben, a Ruhagyárban és a Vasutas művelődési központban.

Jubilál a SZOTE Marxizmus—Leninizmus Intézete

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen 1967 januárjától dolgoznak önállóan a marxizmus—leninizmus tanszékek. Addig az orvostanhallgatók marxista képzését a JATE oktatói látták el. Az önálló intézet életre hívásával lehetővé vált, hogy az orvosok szakmai oktatásához jobban illeszkedő, annak sajátosságaira figyelő tematikát dolgozzanak ki, továbbfejlesztve az ideológiai képzést. Az indulás nehézségei után gyorsan stabilizálódott az intézet helyzete, ma már elválaszthatatlan része az egyetemi szervezetnek, munkájával az intézmény oktatási, nevelési céljainak megvalósítását — a szakmailag és ideológiailag jól felkészült, társadalmi kérdések iránt fogékony, közéleti érdeklődésű orvcsok képzését — segíti.

Az alapítás tizedik évfordulóján az intézet kétnapos tudományos ülészeket rendez. A megnyitót ünnepséget tegnap délelőtt tartották meg a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában. Dr. Bárány Ferenc egyetemi adjunktus, megbízott intézetvezető megnyitja után dr. Cserháti István tanszékvezető egyetemi tanár, rektorhelyettes foglalta össze a tízéves munka eredményeit. Elmondta, hogy a SZOTE különböző intézetei közül a marxizmus—leninizmus tanszékeken a legnagyobb a hallgatók száma, az oktatókra a nevelés területén is nagy felelősség hárul. Eredményeik egyik mutatója, hogy az intézet tudományos diákkörében harminc hallgató végez önálló kutatást, évente 15—20 pályamunkát készítenek el. Az intézetben a speciális tematika alapján folytatott társadalomelméleti oktatás jól szolgálja az új orvostudományi koncepciót: növekszik a hallgatók ideológiai felkészültsége, nagyobb az érdeklődésük a tudományág elméleti, illetve a közéleti kérdéseiről. Az oktatás, nevelés mellett értékes kutatómunkát végeznek az oktatók, többségükben fiatalok,

akiknek így, a „tanulva tanítás” körülményei között folytatott kutatómunkája méltó az elismerésre. Sokfelé ágazó társadalmi—közéleti tevékenységük külön is rangot ad az intézetnek.

A tíz év alatt kirajzolódott a továbbfejlődés irányai is. A közvetlen feladatokról szólva dr. Cserháti István elmondta: tovább kell javítani a kapcsolatokat a szakintézetekkel, a képzés sajátosságai miatt pedig kívánatos lenne, hogy orvosi végzettségi szakemberekkel oldják meg az utánpótlást.

A jubiláló intézet munkáját értékelte az ünnepségen dr. László Ferenc egyetemi tanár, a SZOTE pártbizottságának titkára is. Dr. Hajdú Péter, az Oktatási Minisztérium marxizmus—leninizmus főosztályának képviselőjében köszöntötte az oktatókat, Deák Béla, a városi pártbizottság titkára pedig a városi és a megyei pártbizottság nevében üdvözölte az ünnepség résztvevőit. Ezután a JATE és a Semmelweis Orvostudományi Egyetem marxizmus—leninizmus intézeteinek képviselői, dr. Nagy Lajos tanszékvezető egyetemi

tanár és dr. Dózsa Rudolfné egyetemi docens mondott gratuláló szavakat.

Az évforduló alkalmából rendezett tudományos ülés tegnap délután kezdődött. Az intézet oktatói összesen 15 előadásban számolnak be önálló kutatásaik eredményeiről, és előadást tart az ülészekon G. M. Mojszejenko docens, a filozófiai tudományok kandidátusa is. „Az értelmiség szerepe és helyzetváltozásának tendenciái a tudományos—technikai forradalomban” címmel. A tanácskozás ideje alatt a SZAB-székház előcsarnokában tárlókban mutatják be az oktatók publikációját. A SZOTE Marxizmus—Leninizmus Intézetének tudományos ülészeke ma, csütörtökön délután fejezi be munkáját.

Ballagás: május 14-én

Majdnem ötvenezer végeznek középiskolákban

A középiskolák negyedik tanuló számára küszöbön áll a ballagás, majd az érettség nagy eseménye. A ballagást az iskolákban május 14-én, szombaton tartják, ez a IV-eseknek az utolsó tanítási nap. A középiskolákban több mint 48 000-en fejezik be az ideiglenes tanulmányaikat. Lezárultak a jelentkezések az érettségire. A korábbi évekhez hasonló tapasztalat, hogy a fiatalok túlnyomó többsége nem elégszik meg a középiskolai végzettségével, az érettségi bizonyítványt is meg akarja szerezni.

A gimnazisták négy, a szakközépiskolások legkevesebb négy tantárgyból érettségiznek. A gimnazisták számára kötelező a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika. További két tantárgyat kell választaniuk a történelem, az idegen nyelvek, a fizika, a kémia, a biológia és a földrajz közül. Magyar nyelv és irodalomból írásbeli és szóbeli vizsgát kell tenniük, történelemből és földrajzból csak szóbelit, a többi tárgyból választathatnak a két lehetőség közül.

A szakközépiskolásoknak kötelezőek a magyar nyelv és irodalom, a szakmai elméleti tárgyak, illetve — az iskolatípustól függően — a szakmai gyakorlat.

A továbbtanulni szándékozók egyes tárgyakból közös érettségi-felvételi írásbelit tesznek. A közös írásbeliket

Nem nagy ügy. Mindössze néhány ember bosszankodik most már huzamosabb ideig: néhányan, de egyre többen a biciklitulajdonosok nem túlszéles rétegéből.

Miről is van szó? Hiánycikk a kerékpárak — lehetne egyszerűen felelni az ugyanolyan egyszerű kérdésre, de a valóság sokkal bonyolultabb. Nagyon kevesen tudják ugyanis, hogy a bicikli legfontosabb alkatrésze az ügyes zárószereket. Mert erre az abszolút igazságra mindenki csak akkor döbben rá, amikor megveszi a saját kényelmét szolgáló kétkerekűt, s még csak ki sem próbálhatja. Az üzletekben mindenütt bocsánatkérő mosoly kíséretében a kóvetkező választ kapja: „Sajnos semmilyen kerékpárzárunk nincs”.

Elhagyottan áldogálnak hát a lépcsőházakban, a garázsokban az újonnan vásárolt női, férfi- és verseybiciklik, na meg a

Tomos Minik, amikért szép summákat szurkoltak le gazdáik. Arról már mindegyik régesrég lemondott, hogy olyan szép, különböző színekben gyártott, ovális alakú műanyag lakatja legyen: egy éve nem lehet hozzájutni. Sokan beérnek a kerékpárra — rászerezhető, patkó formájú zárral is — amely, mint köztudott, kevésbé tartós, és a kemény biciklire nehezen rátehető — de az is kifogyott. Az ügyesebbek járjukban-keltükben, kis lélekszámú falvak üzleteiben itt-ott még rátalálhatnak az utóbbira.

A többieknek pedig csak egy megoldás kínálkozik: szerezzenek egy jó erős láncot, tekerjék át a küllők között, és zárják le egy Tuto-lakattal. Hiába, néha vissza kell térni a régi módszerekhez még a technika századában is. De ne tétovázzunk, addig cselekedjünk, amíg láncot és lakatot lehet venni!

Fekete Klára

Új film

Ékezet

Színes magyar film. Írta: Kardos István. Fényképezte: Kende János. Rendezte: Kardos Ferenc. Főbb szereplők: Halmágyi Sándor, Sinkovits Imre, Eva Ras, Szirtes Ádám.

A fiatal népművelővel Szegedre érkezik a vonat. (Annan idején hírt adtunk róla, itt forogtatja új filmjének egyik „eredeti helyszínét” Kardos Ferenc, a Sárkány vendéglő udvarán, ahol nyomára lett a söntésből játékgépi energiát szippantó tekepályák kivesző divatjának.) A fiatal népművelő bekopogtat a kisvárosi (már nem szegedi) ízem igazgatói szobájának titkárságán. Hirdetésre jött.

Van-e helye, munkája, a munkájának célja, értelme? A konkrét szakmák birodalmában a nem-konkrét szakmának, a népművelésnek? Ott, ahol nincsenek szemlélyiségek, csak olajozott fogaskerekek, s ahol a vak is látja, bizony nyikorognak a fogaskerekek, ha az emberek nem olajozzák az agytekervényeiket. Eppen ezért tevéleges dolga, fogható, látványos munkája nincs is a népművelőnek. Kezdetben ugyan földobja a társaságot, színt hoz az egykedvű kollektíva hétköznapjaiba, még inkább az ünnepnapokba, hanem használni alig tudja többre, minthogy ötletet ad a május elsejei dekoráció szövegéhez, s a délutáni torna-ünnepélyen egy elkésett nebuló helyett odafekszik a zöld gyépre, a félmeztelen diákok élő transzparenshöz, ékezetnek. Könyveket osztogat, elbeszélget magányos férfiakkal, nőkkel, az egyiket fölvidítja, a másikkal ágyba fekszik; képzőművészeti szak-kört szervez, egyszóval igyek-

szik odaállni személyes hiánynak az akadozó, bár jelenlévő termelés és a hiányzó kulturális igények közé. A népművelő annyit ér egy gyárban — sugallja Kardos filmje —, mint az *Eljen május 1.* jelmondaton az ékezet: fontos persze, de a szöveget úgy is érteni, hogy *Eljen május 1.* Játékos kedvű fiatal népművelőnkét a rosszul célozt és az igazgató homlokán elcsattanó tyúktojás könyörtelenül számúzi a gyárból, meg sem is iratják, pedig valamelyest összehozta az embereket.

Alig hiszem, hogy fölsofokú intézet népművelő szakosainak levetítenék oktatófilm gyanánt az *Ékezetet*, pedig tulajdonképpen az. Szándéka szerint példa, hogy ez a szakma rejtélyeiben örök, hiszen az emberi lélek húrjain játszik, s aki próbálta, tudja igazán, nincs nehezebb mesterség. Kardos Ferenc eszmeileg fölállalja ezt a terhet, hanem a filmes kivitelezésben némileg hatástalannítja is azáltal, hogy elaproszza. Lírai portrékat rajzol (a színi-karrieréről álmodozó csitri lányról, az egyszer le is vetkőztetett öreg takarítónőről, a Hemingway Öreg halászával temetőbe kísért portásról stb.), és szemléletes életképeket fest (a személtel-rakatokkal belterjes gyárról, a munka ünnepére sörösüncsokkal készülődőkről, a gölyöt váró terméketlen, de nagyszívű házaspárról stb.). Portréi jobbára az állandó jelzőkben fulladnak ki, s válnak vissza-visszatértükben monotonná; életképei pedig partikuláris fejezetekre szabdalják a főgondolatot. Ezért támad minduntalan hiányérzet a nézőnek, s gyakran tanácstalan, ha a történelmi kö-

zelműltünk fáradt rekvizitumainak jelképes megidézését látja. Az erősen fanyar stílus máskor visszajára fordul: amikor például Tatjana levelével vall szerelmet igazgatójának a titkárnő, némi túlzással szólva eldöntetlen marad, vajon a kapcsolatuk vagy Puskin paródiája a jelenet.

Mindenesetre a film stílusa — a komikum elemeivel föllazított realisztikus látásmód — jellegzetesen mai. Messzebb ne menjünk, a forgatókönyvíró Kardos István előző filmkönyve, a *Pókfoci*, is ilyen. Véletlen lenne, hogy mindkettő az értelmiség létforma, a termelés és a művelődés problémagombolyagát szálazza?

Nikolényi István

Pályázati felhívás

A SZOT kulturális, agitációs és propaganda osztálya, a Népművelési Intézet és a Komárom megyei tanács vb művelődésügyi osztálya Munkáselet címmel színjáték és forgatókönyvpályázatot hirdet színjátszó-csoportok és irodalmi színpad rendezők, vezetők, dramaturgok, valamint alkotó kollektívák részére. A pályázaton részt vehetnek együttesek is önálló munkával. (Ezek lehetnek: irodalmi alkotások, színpadi feladatok, szerkesztett játékok, önállóan alkotott dokumentum-riportjáték, továbbá szerkesztett műsorok.) Az alkotásokat rendezői forgatókönyvként kell benyújtani. A pályamunkákat 1977. november 15-ig kell beküldeni (5 példányban!) a Komárom megyei tanács vb művelődésügyi osztályának, 2800 Tatabánya címre.

A pályázat célja, hogy a beküldött művek adjanak művészi értékű képet munkásosztályunk mai arculatáról.

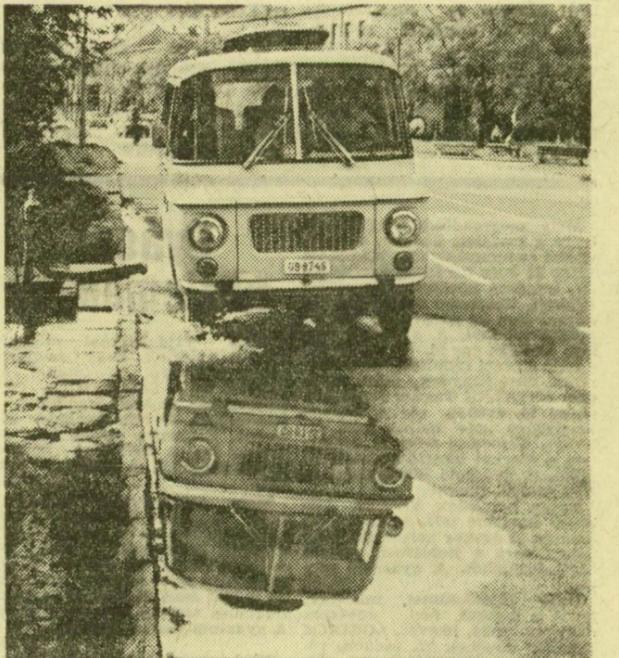
A pályázat feltétele, hogy a résztvevő együttesek a vezetőjük vagy a maguk által készített műsorukat mutassák be közönség előtt.

A pályázat díjai: 2 darab I. díj 5000—5000 forint, 3 darab II. díj 3500—3500 forint, 5 darab III. díj 2500—2500 forint.

A pályázat értékelésére és a díjak kiosztására 1978. január 14-én kerül sor Tatabányán.

Hibakereső séta

Meglepetéssel várta a közlekedésbiztonsági héten társadalmi ellenőrzésre induló szakembereket a Csongrád megyei Tejipari Vállalat. Egy-egy pohár tej elfogyasztása után kezdték meg a város közlekedéssel foglalkozó szakemberei sétájukat, amelyen az információs rendszer és az utak állapotát vették többek között szemügyre. A terepszemle harmadik résztvevője több száz olyan észrevétellel, javaslattal tért vissza a kétórás ellenőrző körútról, amely gyorsan megvalósítható, jóformán csak akarat kérdése, s máris a balaszt megelőzési kampány részévé válik. Fényképezőgéppel kísértük el útjukra a minden apró részletre figyelmes önkéntes ellenőröket, a pillanatképek közül egyet mutatunk most be.

Somogyi Károlyné felvétele. A Római körúton töltik fel vízzel a locsolóautókat, s ha a csapat nem zárják el, az úttesti mélyedések a vízgyűjtők...